
Shri Ramayana Tatparya Sangraha Stotram

శ్రీరామాయణతాత్పర్యసంగ్రహస్తోత్రమ్

Document Information

Text title : Shri Ramayana Tatparya Sangraha Stotram

File name : rAmAyaNatAtparyasangrahashtotram.itx

Category : major_works, appayya-dIkShita, raama, shiva

Location : doc_z_misc_major_works

Author : Appayya Dixit

Transliterated by : Rama Prakasha ramaprakashak at gmail.com

Proofread by : Rama Prakasha ramaprakashak at gmail.com

Latest update : August 28, 2021

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

March 24, 2024

sanskritdocuments.org

శ్రీరామాయణతాత్పర్యసంగ్రహస్తోత్రమ్

వాల్మీకిరాదికవిరాట్ అఖిలార్థదర్శి
సాక్షాద్విరింశ్చ ఇవ సంప్రతిపన్నభావః ।
విశ్వేశ విష్ణుమధికృత్య కృతే ప్రబన్ధే
వ్యక్త్యా తవైవ నిబబన్ధ పరం పరత్వమ్ ॥ ౧ ॥

రామాయణే హి కలశప్రభవాశ్రమస్థా
దేవాదయోఽపి తముపాసత ఇత్యుదీర్య ।
స్థానాని చాత్ర మధుజిన్మఘవన్ముఖానాం
తస్యాశ్రమే నిగదితాని న తే కపర్దిన ॥ ౨ ॥

తేనత్వమేవ నను సిద్ధ్యసి పారిశేష్యా-
త్తస్యేన్దుశేఖర తపోనికరైరుపాస్యః ।
తస్యాప్యపాసకతయా వినివేశితేభ్యః
తేభ్యస్తవత్వతితరాం మహిమా ప్రసిద్ధయేత్ ॥ ౩ ॥

అత్వస్తవూజ్య విషయం కిలయత్ప్రసిద్ధం
శ్రీమద్విశేషణమిదం హరిమూర్తిరూపాత్ ।
అస్త్రాత్వదాప్తమధికం కిమపి త్రిశూలం
వ్యజ్ఞ్కం త్వయావ న పరత్ర నివేశితం తత్ ॥ ౪ ॥

కుమ్భోద్భవస్య సురసంసదుపాస్యతా చ
శ్రీమద్విశేషణమిదం చ తవేన్దుమాతే ।
శ్రీరామచన్ద్ర వచనేవితీ తన్నిబన్ధః
తస్యాపి భక్తిమధికాం భవతి వ్యనక్తి ॥ ౫ ॥

యస్యాస్తి హి స్మ శిబిరం శివదక్షిణాగ్రే
కుక్షిజ్గతే జలనిధేర్నలనేతు క్షప్త్యా ।
తస్మిన్ జగద్విదిత భూమని సేతుబన్ధే
పూర్వం ప్రసన్న ఇతి చ త్వయి భక్తిమూచే ॥ ౬ ॥

శ్రాస్తస్సుదీర్ఘసమరేణ రఘుప్రవీర-

శ్చిత్తాన్తాకులః కలశయోనికృతోపదేశః ।

బ్రహ్మచ్యుతత్రిణయనేశ భవత్స్వరూపం

స్తోత్రేణ యద్రిపుజయాయ రవిం ప్రపన్నః ॥ ౭॥

రక్షోధిపో నిహత ఏవ దివం ప్రయాహి

కార్యం కృతం ఖలు నః ఇత్యుదితే విధాత్రా ।

రాజ్యస్థితః కురుతురఙ్గమమేధయజ్ఞ

మిత్యుక్తమేవఙ్గమోహే తవ యచ్ఛశమోభా ॥ ౮॥

ఇచ్ఛాకువంశ భవరాజ్యపదే నివిష్టః

త్వామేవ యచ్ఛ సుచిరం హయమేధకృప్యాః ।

ఈజేకథాస్తర గిరా శివతేన చక్రీ

యష్టవ్య ఇత్యవరజస్య నిరస్య భావమ్ ॥ ౯॥

ఏతైస్త్యయి ప్రకటితా రఘునందనస్య

భక్తిః స్థిరా పరతరత్వమతిశ్చ నిత్యాః ।

సువ్యక్తమాదికవినా స్వయమాత్మనశ్చ

రుద్రస్సవిష్ణురివ చేత్యుపమోక్తిభిక్యా ॥ ౧౦॥

సంవత్సరం వరద వాసయితుం ప్రవృత్తః

సీతాం దశాననగృహే జగతాం నియన్తుః ।

సంకల్ప ఏవ తవ తద్వసతేరబోధే

రామస్య హేతురితి భావమముష్య మన్యే ॥ ౧౧॥

సీతాపహారమవలోక్య రఘూత్తమాయ

బ్రూయుర్నజాత్వితి మునిః విదితత్వదాజ్ఞః ।

పృష్టో యదస్య రఘుచన్ద్రమసా నివాసం

ఉక్త్వాగతః ఖగపతిః కియదన్యదన్యత్ ॥ ౧౨॥

సంసూచ్య వక్ష్య ఇతి నాహ కబన్ధ ఏత-

దజ్ఞానమభ్యనయదత్ర చ సూర్యసూనుః ।

ఉక్తం హి తత్ర భగవన్ననిమిత్తమన్యత్

సంకల్ప ఏవ భవతశ్శివ తస్య దృష్టిః ॥ ౧౩॥

జ్ఞాతేరిపుం రఘుపతిః లఘుసజ్ఞాహిర్షేత్

యఃక్రోధతః సమజహ్నిరదశేషలోకాన్ ।
 మోఘో భవేచ్ఛివతదా నిహతే రిపౌ తే
 సంకల్ప ఏవ న హతేతు తదీయబాణః ॥ ౧౪ ॥

తత్రోద్యతే సకలసంహరణాయ భీత్యా
 సద్యో దశాననవధోస్త్వితి వాఙ్చయా చ ।
 యన్నాహరోపిత శరస్త్రముపేత్యదేవః
 తత్రాపి సర్వజగదీశ స ఏవ హేతుః ॥ ౧౫ ॥

గంగాశివేశిరసితే పతనేన పుణ్యా
 పాపాపనోదన వినోదపటియసీతి ।
 దేవాదయోఽపి వసుధాతల వాసమాప్తాః
 స్నాతాస్తథేతి స వచో నిబబన్ధ చార్షమ్ ॥ ౧౬ ॥

నారాయణస్య ధనుషస్తవ భీమచాపాత్
 ఉత్కృష్టతాం గణయతః కిల భార్గవస్య ।
 యన్యేనిరేత్వదధికం తమితీవవాక్యం
 తద్బాధితం చ వచనేన రఘూద్వహస్య ॥ ౧౭ ॥

దృష్టస్య కోపకలుషస్య వచః కిలాద్యం
 ధర్మస్య విగ్రహవతస్తు వచోద్వీతీయమ్ ।
 యుద్ధే క్వచిత్త్వదధికత్వమరేర్వచశ్చ
 త్వద్దస్తనత్యవరనిర్వహణాయయుక్తమ్ ॥ ౧౮ ॥

ఇత్థం తవ శ్రుతిశత ప్రథితం పరత్వం
 ప్రాధాన్యతః స్మరహర ప్రతిపాదసీయమ్ ।
 ద్వారం తు రామచరితం కవినా గృహీతం-
 రామాయణే మహితం ఉత్తమకావ్యరత్నై ॥ ౧౯ ॥

కేచిద్విభీషణసమాచరితం ప్రధానం
 కోణే శ్రుతం ప్రపదనం ప్రతిపాద్యమాహుః ।
 ప్రాధాన్యమత్ర కథముత్తమనామ్ని కావ్యే-
 వాచ్యాతిశాయవిషయార్థి తదశ్నువీత ॥ ౨౦ ॥

స్యాచ్ఛత్రదీశఫలగౌరవతః ప్రధానం
 ఇక్ష్వాకు-నాయక సమాచరితం తథా స్యాత్ ।
 తచ్చాపి వాయసకృతం ధనలాభతోఽపి

దారాత్మలాభమధికం హి బుధా వదన్తి || ౨౧||

తచ్చేద్విముక్తిఫలకం ఫలగౌరవం స్యాత్
 రాజ్యేష్పయైవ తు కృతం తదితి ప్రసిద్ధమ్ |
 శ్రీరామచంద్రపవనాత్మజయోశ్చ సూక్ష్మా
 సాక్షాచ్చ తస్య వచనేన విభీషణస్య || ౨౨||

లజ్జా సుహృద్ధన సుఖానుభవాది సర్వం
 త్యక్తం మయేతి తు వచో న తతో విరక్త్యా |
 శ్రీరామచంద్రకరుణా కటాక్షలబ్ధే
 తత్రైవ రాగపిశునః ఖలు వాక్యశేషః || ౨౩||

జ్ఞాత్వాతదీప్సితమతోఽథ రఘుప్రవీరః
 తేనైవ రావణబలాది చ వాచయిత్వా |
 కృత్వా చ రావణతదిష్టవధ ప్రతిజ్ఞాం
 రాజ్యాధిపత్యమదదాం అభిషేకపూర్వమ్ || ౨౪||

ప్రాచేతసాయ కవయే ప్రథమాయ తస్మై
 తత్కావ్యహారతరళాయ చ రాఘవాయ |
 విశ్వాత్మనే తదుభయస్థిర భావలక్ష్మ్య
 ముఖ్యాస్పదాయ విభవే చ నమశ్శివాయ || ౨౫||

ఇతి శ్రీఅప్పయ్యదీక్షితవిరచితం శ్రీరామాయణతాత్పర్యసంగ్రహస్తోత్రం సమూర్ణమ్ |

Encoded and proofread by Rama Prakasha ramaprakashak at gmail.com

Shri Ramayana Tatparya Sangraha Stotram

pdf was typeset on March 24, 2024

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

